Arbetslösas

Jul- och Nyårstidning

Tryckeriaktiebolaget Framåt, Göteborg 1913

Pris 10 öre | Utgiven och redigerad av arbetslösa | Pris 10 öre

De arma, förtryckta.

Med hand som var mager och trött,
med öga blodsprängt och matt,
i lappade trasor skyld
vid sömnaden lutad hon satt. —
Stick! Stick! Stick!
Kammarn var smutsig och trång. . .
och med darrande stämma i svält
och nöd
sjöng hon sin "linnesång".

Så börjar den beryktade "Linnesången" — sången om skjortan — som den engelske proletärskalden Thomas Hood offentliggjorde julen 1843.

Det var en julsång olik andra, en sång som fullständigt blottade det elände, som var rådande bland sömmerskorna. Det var ett fasans och förtvivlans skri från många tusen olyckliga kvinnor som försmäktade inom detta yrke, med sina låga löner, så små att de ej kunde leva som människor.

Andra julsånger glömmas snart, men denna blir för varje år alltmer känd, därför att den grundar sig på det värkliga livet, sådant det är.

Det låg ingen överdrift i hans sång. Han sade icke för mycket. Snarare tvärt om.

Vid tiden då han diktade sin sång fanns det endast i London 35,000 kvinnor som levde av sömnad. Från tidiga morgon till sena kväll måste de arbeta hårt, men ändå blev lönen så ringa. Genomsnittslönen för sömmerskor under denna tid var ej mer än 4 pence (30 öre) om dagen. De stodo, som man ser, fullständigt under svältgränsen. Som en jämförelse kan nämnas, att vid samma tid hade ärkebiskopen av Canterbury en årslön på 260,000 kr.

Var det då att undra på, att det fanns frihetskämpar, som ropade sitt varnande: ve! mot förtrycket.

Det gjorde Thomas Hood med sin linnesång.

Vi må dock inte tro att detta hårda förtryck endast gjorde sig gällande vid den tiden, och att det nu är bättre för dem. Ack nej! Långt därifrån. Visserligen har lönerna stigit något, men på samma gång har levnadsomkostnaderna på alla områden också höjts. Nöden är lika svår nu, om inte värre, bland sömmerskorna.

Det gäller därför för arbetarne att vakna upp och se vad som kan göras för att hjälpa dessa kvinnor ur detta elände. Vi få ej vara likgiltiga och slöa längre.

En grupp bland sömmerskorna leva under särskilt dåliga omständigheter. Det är de som för de stora affärerna sy i hemmen. De äro de fattigaste bland de fattiga.

För några år sedan föranstaltade Centralförbundet för socialt arbete en undersökning i detta hänseende. I spetsen för undersökningen stod Gerda Meyersson.

Resultatet var fasaväckande. Kunde värkligen så mycken nöd florera bland människorna? Så var det emellertid. Undersökningskomiténs utlåtande var byggt på fakta, hämtade direkt från sömmerskorna själva.

Av denna undersökning finner man, att det fanns kvinnor, som ej förtjänade mer än 2 à 3 kr. i veckan. Ja man fastslog att genomsnittslönen för en hemarbeterska ej är större än mellan 4 à 5 kr. i veckan. Och ändå är genomsnittsarbetstiden 11 à 12 timmar per dygn. För flertalet ännu längre ända upp till 16 à 17 timmar om dygnet.

Undersökningen visade även, att en hel del kvinnor med denna förtjänst måste försörja en hel familj. Barnen måste även hjälpa till i många familjer. Barn på 4 à 5 år måste hjälpa till med utdragning av tråckeltrådar. Dessa barn få tidigt lära sig vad arbete och nöd vill säga.

På grund av detta uppslitande arbete är det alldeles naturligt att många ådraga sig svåra sjukdomar och en förtidig död.

Undersökningen omfattade även andra industrier, inom vilka hemindustri existerar. Förhållandet var likadant där.

De siffror undersökningskomitén framlade voro torra, men som Gerda Meyersson framhöll: "dessa skenbart så torra siffror tala ofta ett gripande språk. De berätta den ena levnadshistorien efter den andra av samma gripande innehåll. De berätta om det liv de leva runt omkring oss, dessa de sämst ställda av våra medmänniskor, om vilkas tillvaro många veta så litet, men vilka var och en för sig utgör en liten kugg i det stora samhällshjulet.

De tala, dessa siffror, om ensamma kvinnor, som från tidigt på morgonen till sent inpå natten sitta böjda över sy- eller stickmaskinen och sällan lämna sin torftiga kammare annat än för att avhämta och avlämna arbetet. Unga flickor med bleka, ihåliga kinder och matta ögon; gamla gummor med krökta ryggar och darrande fingrar; stickerskor, sömmerskor, väverskor, nåtlerskor och alla dessa som jagas, hetsas och drivas utav nöden att intill sista blodsdroppen slava bara slava och slita; om alla dessa kunna siffrorna berätta. Eller om hustrur, som med uppbjudande av sina yttersta krafter vid sidan av allt arbete i hemmet söka genom dåligt avlönat sömnadsarbete få någon liten slant att öka familjens knappa inkomst med, eller som med sådant arbete måste försörja supiga män eller av pliktförgätna fäder övergivna barn. Eller om familjefäder, som måste låta hustru och barn hjälpa till med arbetet, utan att ändå kunna förtjäna nog till deras nödtorftiga uppehälle.

På grund av dessa dåliga förhållande dragas många av dessa kvinnor ned till prostitutionen för att kunna leva. De börja med könsumgänge mot betalning såsom biförtjänst, men det brukar ej dröja länge förrän de fullständigt duka under och kasta sig ohäjdat i prostitutionens bottenlösa elände.

Det är nöden som driver dem därtill, de kunna inte själva hjälpa det.

Sådant är samhället, och likväl stå de kristna svartrockarna över hela världen, nu till julen, på predikstolarna och predika frid.

Bilden här ovan ger en förträfflig framställning härav. Den magstinne kapitalisten åhör förnöjd fridsläran.

Synen här ovan kan svartrockens svada dock ej förjaga.

Här se vi kapitalistens utsugningsobjekt — sömmerskorna, slitets kvinnor — jäktande.

För dem finns ingen frid.

För dem finns [illegible] och svält.

"Frid på jorden [illegible] människorna en god vilja ropa de kristna. Men arbeta de efter denna paroll. Ack nej! Över hela linien stå de kristna på våldets och mörkrets sida mot ljuset och friheten.

Det kan vara frid för överklassen, men för arbetareklassen: Aldrig! Aldrig så länge det nuvarande djävulska samhällsystemet är rådande med sitt förtryck mot arbetareklassen.

Må vi göra julen, inte till en fridens, utan en stridens högtid. Låt oss då föra kampen hänsynslösare. Påvisa för våra kamrater vilken ihålig fras de kristnas rop "frid på jorden" är.

Med vår agitation skola vi lära dem att inse det, och de komma då att bliva värdiga kämpar för vår revolutionära rörelse.

Fram för socialismen! Den skall sprida ljus, frid och glädje bland människorna.

John Andersson.

Klasskrigets offer

1908 var ett stridens år. Den ena stora kampen avlöste den andra på det ekonomiska området. Striden mellan kapital och arbete blev häftigare och hotade att breda ut sig i allt vidare kretsar. De båda parterna stodo hotande emot varandra med generallockoutens och generalstrejkens vapen. Arbetsgivarne skaffade sig massor av strejkbrytare inom de industrier där strid redan utbrutit. Särskilt gjordes detta inom transportindustrien. Många hundra engelska strejkbrytare hade Svenska redareföreningen till sitt förfogande mot den organiserade arbetarklassen.

Det var alldeles naturligt att detta skulle uppväcka en gränslös förbittring bland arbetarne. Det var ju en stridshandske, kastad direkt i ansiktet på alla ärliga arbetare som ser sitt enda stöd i organisationen och de vapen denna begagnar. Dessa förrädare skulle ju användas till att krossa kampen mot utsugningen och på grund av detta vände sig arbetarnas hat mot dem.

En vacker julidag spriddes med telegrafens hastighet nyheten att en bomb sprungit i ett strejkbrytarefartyg i Malmö. En strejkbrytare fann döden och flera andra blevo sårade.

En bomb!? Börja bomber att användas även i Sverige, ropade de samhällsbevarande. De höjde sitt ramaskri mot organisationen, — mot socialismen.

O, ni hycklande borgareklass! Ni skreko om att socialismen var en mördarlära, — ni som i tal och skrift alltjämt försvarar det kapitalistiska samhällssystemet. Vad är då detta system? Jo ett mördarsystem, och ingenting annat. I grottekvarnarne utsuges arbetarna till döds, olyckshändelser, på grund av dåliga skyddsåtgärder, kräver massor av offer, och de kapitalistiska krigen ha millioner människors liv på sitt samvete.

Kapitalismen har gått sin väg framåt i blod. Och detta blod har spillts till förmån för några få personers lycka men till nackdel för det stora flertalet.

Det var det kapitalistiska förtrycket, — det var hatet mot detta som satte bomben i Amaltheamännens händer. "Det var", som en av de dömda vid ett tillfälle yttrade, "mäktigare krafter än vår vilja som var den bestämmande."

Nu under julen, "fridens högtid" sitter dessa våra kamrater bak fängelsets dystra murar, dömda till lifstid. Där sitta de, dag efter dag år efter år.

Nej kamrater, vi få inte vara slöa längre. Upp till en kraftig agitation för deras frigörelse.

Till sist vilja vi införa Albert Jensens flammande, proletäriska kamprop för frigörelsen som är infört i broschyren: Amaltheaattentatet. Han skriver: "*Varför* Amalthea-männen böra frigivas?

Helt enkelt därför, att arbetareklassen ***vill*** det, därför att den ***fordrar*** det, därför att man ***icke längre bör låta kapitalistklassen tyrannisera och tortera våra kamrater.***

Jag vill icke tala om det "rättvisa" eller det "orättvisa" i deras fängslande.

Det talet vill jag lämna åt [illegible] hycklande bourgeoisien. Och andra som ha lust med det.

Att tala om "rättvisa" här, är lika brutalt som att tala om rättvisa i ett krig.

Och vi befinna oss i krigstillstånd. Borde åtminstone så göra. Klasskriget borde flamma rött i alla landets kanter. Och vi borde alla, alla vi arbetare, vara stridande soldater i detta krig.

I krig skipas "rättvisan" av den starkaste. Såsom nu "rättvisa" skipats av kapitalistklassen mot Amalthea-männen; därför att kapitalistklassen var den starkaste.

Våra kamrater, Rosberg, Nilsson och Stern, äro krigsfångar, tillfångatagna av kapitalismens soldater. Helt enkelt krigsfångar.

De ha fäktat och kämpat som goda soldater i fronten av proletariatets stora armé. De snappades bort av fiendehären, därför att proletärarmén fallit i sömn; lång, lång sömn.

Dessa unga kamrater vågade sitt liv i striden.

De slogos för hela arbetarklassen och för de ideal och intr″ssen som voro dem dyrbara; för löneslavarnas befrielse ur det blodsugande kapitalistodjurets sugarmar och för ett samhälle med frihet för individen.

De slogs för oss, för proletariatet, satte in sitt liv för vår sak.

Det är alldeles tillräckligt motiv varför de böra frisläppas.

De äro krigsfångar; de äro våra medkämpar.

Låt oss ruska upp våra kamrater till höger och vänster så att de vakna, så att de kunna se sin egen förnedring; och förödmjukelsen i att låta fienderna hålla sina kamrater fångna och tortera dem.

Må arbetarna bereda sig till handling för att rycka dem loss ur bödlarnas klor.

Förr än vi handla, eller åtminstone visa allvarlig uppsåt till handling, få de aldrig friheten åter.

Vi kunna icke tillåta våra fiender, att behålla dem i sitt våld."

En appell till förnuftet.

Människans största olycka är okunnigheten. Den är källan till allt det onda som trycker oss. Despotismen är dess värk, fanatismen dess mästervärk.

Tyrannerna veta väl att deras makt vilar på okunnigheten och äro därför mycket angelägna att hålla den vid makt. De skydda övertron, ty denna förnedrar människan och berövar henne mod och kraft. Medan hon har huvudet fullt av trolldom och spöken, och alla sagorna om djävulen och hälvetet, så tänker hon icke på det värkliga hälvetet, slaveriets hälvete. I alla tyranners ögon är det därför också det största brottet att tala förnuft och predika sanning. — — — Slungen med ena handen blixten för att krossa despoterna och deras usla slavar, men sträcken den andra åt de olycklige, och som kronan på värket organisera den fria undervisningen; ty utan upplysning ingen frihet.

HÉBERT.

De fattiges överflöd.

På »guds försyn» alstra arbetarne slavbarn till världen, utan att fråga efter var de skola få mat ifrån till alla dessa nya individer. [illegible] därav kunna [illegible]. De äro [illegible] det är gud som är den, som bestämmer när barnen skola komma, och mot hans heliga vilja kunna människorna ej göra något. Låt de små barnen komma, de komma från »gud», är den stående frasen.

Det är på tiden att arbetarne vakna även vad det gäller denna fråga och lära sig inse, att de under nuvarande djävulska samhällsförhållanden ej ha rätt att framalstra individer, som kanhända gå till mötes en 60 à 70 års nöd och elände. Vi böra tänka på vår egen förtvivlade ställning och ej föranleda att andra komma i samma fördömelse.

»Alstringen är en lycka», påstår överklassen. Ja, för en del, men ej för det stora flertalet. Många äro nog de som motse med glädje ett barn, som de kunna älska och vårda, men dessa äro ett fåtal mot alla de, som med tävan motse den nya individen. Särskilt gäller detta arbetareklassen. Och tänk på alla de övergivna kvinnor som männen lämnat när kärlekspanten kom till. Ju fler munnar som ropa efter mat, ju svårare blir det för arbetarne att kunna leva på ett någorlunda ordentligt sätt.

På grund av detta är alstringen i de flästa fall ej en lycka, utan en förbannelse för arbetareklassen. Denna förbannelse måste arbetarne skaka av sig genom att tillgripa de åtgärder som äro nödvändiga för att förhindra massalstring.

Överklassen har allaredan lärt sig det. När de påstå att alstringen är en lycka, så tycker jag att det är besynnerligt att överklassen ej skaffar sig denna »lycka» fler gånger än den gör. Saken är ju den att man genom statistik kan bevisa att överklassen i allmänhet har färre barn än arbetarklassen. Varav beror detta? Jo, säkerligen på grund av att de använda preventiva åtgärder.

Vi komma ju ihåg att Lindhagen påstod detta under debatten i riksdagen om preventivlagen. Lindhagen har ju själv vistats mycket bland överklassen, så han har väl rätt god erfarenhet om hur den går till väga i detta fall. Han påstod nämligen följande:

»De förmögnare klassernas erfarenheter om de möjligheter livets goda erbjuder, alstrar en naturlig obenägenhet att frångå invanda behov. Därav följer även en benägenhet att inskränka barnantalet, och för detta ändamål använda sig dessa klasser i stor utsträckning av konstlade medel, då den medgivna avhållsamheten endast i undantagsfall kan upprätthållas.»

Dessa Lindhagens ord väckte en väldig harm i den borgerliga världen. De förnekade [illegible] upp[illegible] över hela linjen. [illegible] vidkännas att den begagnar preventiva åtgärder, så måste det finnas någon annan orsak till att den har så få barn. Det återstår då endast en, nämligen den, att den är så sjuk och förfallen, att den inga barn kan få.

Hur det därmed är, bry vi oss ej om. Huvudsaken är att arbetareklassen följer den parollen att, liksom överklassen, alstra så lite barn som möjligt till världen under nuvarande förhållanden. Vi måste vakna om vi vilja eller ej.

Många av arbetarne säga: Vi kunna mycket väl försörja en del barn med vår arbetsförtjänst och vilja därför ej inskränka barnantalet. Det kan ju vara möjligt att de nu kunna det, men det finns ju ej någon garanti för att de även kunna göra detta i framtiden. Om de nu ha bra inkomster, så kunna ju dessa taga slut eller inskränkas.

I vår tid kan en arbetare aldrig vara fullt säker om en viss inkomst. Vi ha de ständigt återkommande ekonomiska kriserna, som kasta miljoner av arbetare på gatan i arbetslöshet. Vi se hur maskintekniken går framåt alltmer. Maskinerna utestänga den mänskliga arbetskraften. Även detta skapar arbetslöshet. I vår tid bli sträjker och lockouter allt större, så att arbetarne äro i strid över hela linjen. Vi ha de svarta listorna och de prickade betygen för de misshaglige, som göra att dessa utan förhoppning irra land och rike omkring sökande efter arbete för att kunna försörja sig och de sina. Även genom olyckshändelser bliva många arbetare urståndsatta att kunna livnära sig. Vi leva som på en brinnande krater. Vilket ögonblick som hälst kunna vi bli brödlösa. Därför kan ej någon arbetare bestämma i förväg, att han alltid kan försörja så och så många barn. Vi måste räkna med de rådande ekonomiska förhållandena och tänka på vad framtiden kan ha i sitt sköte.

I framtiden bli striderna större och då gäller det för arbetarne att vara lösa och lediga. Vi kunna inte med fördel föra en sträjk, då det i hemmet finnes en massa barn, som varje dag ropar efter mat. Detta tvingar arbetarne till sträjkbryteri. Vi måste därför stå oberoende för att kunna föra klasskampen med kraft.

Nu hålla en del före, att ju flera barn, ju fler missnöjda, ju förr kommer den sociala revolutionen. Man anser att denna massproduktion av nödlidande individer skall vara den gnista som skall antända revolutionslågan. Man framdrager en del bevis från gångna tider, att de förtryckta

ha gjort revolution när de varit mäst lidande. Det är sannt att de hungrande slavarne gjort detta, men så fort de fått en större brödbit, så har revolten tagit slut. Sedan ha de blivit samma krypande individer som de förut varit. Svälten har för tillfället tvingat dem att bliva revolutionära, men det har ej varit bestående.

Därför må vi ej tänka på att genom en massalstring av barn framkalla revolutionen. Vi må ej endast bygga på pöbelns kvantitet, utan huvudsakligast på dess kvalitet. Arbetarne måste bli intelligenta.

Men för att arbetarne skola kunna bli intelligenta, måste de bliva i tillfälle att studera de olika frågorna, att kunna följa med den socialistiska litteraturen och strömningarna runt om i världen. Det kunna arbetarne ej göra om de ha för många barn. Då gå alla inkomsterna åt för att försörja dem. Intet blir över att använda till böcker. Arbetarne slöa till allt mer.

Men ha de få eller inga barn, så få de råd till detta, och på så sätt fostras en medveten socialistisk arbetarklass, som vet vad den vill och även vill vad den vet. En sådan arbetarklass blir ej nöjd om den får en större [illegible] kant, utan den kommer att [illegible] hela kakan. Eller med andra ord: hela behållningen av sitt produktiva arbete.

Låt oss därför genom en inskränkning i barnantalet framdana en oberoende och medveten arbetarklass. Då vi nått dit, är den sociala revolutionen nära.

J. A—n.

Linnesången.

Av THOMAS HOOD.
(Översättning av Edv. Fredin.)

Med hand som var mager och trött
med öga blodsprängt och matt,
i lappade trasor skyld
vid sömnaden lutad hon satt —
Stick! Stick! Stick!
Kammarn var smutsig och trång . . .
och med darrande stämma i svält och nöd
sjöng hon sin »linnesång».

Sy! sy! sy!
vid väckande hanegäll!
och sy — sy — sy
långt in i stjärnklar kväll!
O! bättre att vara slav
hos turken på hednisk strand,
där kvinnorna sova bort sin själ,
än träla i kristet land!

Sy — sy — sy
tills [illegible] dryper av svett!
Sy — sy — sy
[illegible]
Söm och fållar och band,
band och fållar och söm —
till jag vid knapparne somnar in
och syr dem fast i min dröm.

O, du som en syster har,
en mor eller älskat viv,
det är icke linne de slita ut,
men levande människoliv!
Stick! Stick! Stick!
Kammarn är smutsig och trång —
Jag linne sömmar med dubbel tråd,
och svepning på samma gång.

Men döden — skrämmer han mig,
det spöket med köttlösa ben?
Jag liknar ju nära nog
[illegible]
Jag liknar hans skräckgestalt —
och borta är kraft och mod.
O! gud att bröd skall vara dyrt
och så billigt kött och blod.

Sy — sy — sy!
Nålen den måste gå!
Och lönen...! En beta bröd,
lumpor, en bädd av strå,
ett sprucket tak och en naken vägg,
ett bord och en trasig pall, —
en vägg där min skugga sig sakta rör
vid ljusets flämtande fall.

Sy — sy — sy
ofta från dygn till dygn!
Sy — sy — sy
tunga sargande stygn!
Band och fållar och söm,
söm och fållar och band —
tills hjärtat värker och hjärnan blir sjuk
och lam den tröttade hand!

Sy — sy — sy
i dimma decembergrå!
Och sy — sy — sy
när skyn är strålande blå!
Där uppe bygga svalorna bo,
tätt vid den soliga kant . . .
[illegible]
till våriga nöjder ut.

O! att endast ännu en gång
doften av ros och viol —
under foten den grönskande äng
och ovan mig himmelens sol!
O! att blott för en flyktig stund
få känna mig ung som förr,
då ännu jag ej anat bekymrens ve
och nöden ej klappat på dörr.

O! att blott för en flyktig stund
från arbetet vara fri —
ej för att svärma i kärlek och hopp,
den tiden är nu förbi,
men ack för att ljusliga gråta ut,
vad icke eljes jag får,
ty linnet det skulle fläckas svårt
av varje fallande tår!

Med hand som var mager och trött,
med öga blodsprängt och matt,
i lappade trasor skyld
vid sömnaden lutad hon satt —
Stick! Stick! Stick!
Kammarn var smutsig och trång . . .
och med darrande stämma i svält och nöd
— giv akt! du som fråsar i överflöd! —
sjöng hon sin »linnesång».

I revolutionens tecken.

Överallt dit vår beprisade civilisation trängt fram med kapitalistisk exploatering och militaristisk mordkultur, rasar striden mellan kapital och arbete med växlande intensitet.

Gång efter annan bringar telegrafen bud om våldsamma sammandrabbningar mellan upproriska arbetaremassor och kapitalistsamhällets försvarare, någonstädes på jordklotet.

Jättelockouter och generalstrejker höra till ordningen för dagen och taga stundom en omfattning som skakar samhällsbyggnaden i grundvalarna.

Det sista årtiondet har visat hur antagonismen mellan klasserna fördjupats, hur förbittringen stegrats å ömse sidor, och hur denna kamp, som stadigt tilltager i styrka och omfattning, allt mera antager karaktären av en strid på liv och död.

Det är så också!

Som efter en lång sömn börjar arbetareklassen vakna till medvetande om, att den nuvarande kapitalistiska våldsregimen icke längre kan få fortsätta sitt skövlande och plundrande av det arbetande proletariatet.

Okunnigheten och seklers hopade och nedärvda fördomar tvingas till reträtt av den upplysningspropaganda som de revolutionära socialisterna driva i alla länder.

Alla gamla samhällslögner med vilka de härskande fintligt och beräknande förstått att preparera varje ny generation, börja vackla, tack vare de angrepp, som oavlåtligt riktas mot dem av framåtskridandets män och kvinnor.

Det första de styrande i alla stater att om det lyckas för folket att slita de slöjor, som hindra dem att se sanningen, så är det ute med deras makt och inget i världen skall kunna förhindra utbrottet av den fruktade revolutionen.

Ut i ständigt vidare kretsar tränger den nya tidens idéer segrande fram, befruktande det rådande missnöjet, skänkande mod och tillförsikt åt de hopplösa, och skapande nya kampglada armeer under revolutionens fanor.

Ett gigantiskt, i sanning, storslaget skådespel håller på att utvecklas världen runt, klasstriderna skärpande till kulmen genom de ytterligt utvecklade motsatserna i samhällets ekonomiska innandöme. Och som sista akten, den sociala revolutionen, mot vilken hela samhällslivet driver i [illegible] skall sjunka i det fördärvets gungfly [illegible] för att lämna rum för högre och bättre former av socialt samliv människor emellan.

En värld som håller på att dö — en ny som föds ...

Det modärna samhället kan liknas vid en väldig vulkan.

Nere i den väldiga avgrunden där massor av mänskliga individer leva ett liv i umbärandets och försakelser, där svälten och eländet äro ständiga gäster, mullrar det olycksbådande hotfullt, varslande om det stundande utbrottet.

Bland förnimmes en gungning under fötterna, och återskenet från djupet färgar skyarna på tidens horisont i rött.

Det sjuder och jäser i samhällsvulkanen; där nere äro tusende krafter i rörelse och verksamhet för att förbereda den stora eruptionen, som en gång med härjande och allt förödande kraft skall vräka alla dem i avgrunden, som nu träda sin dans kring den gyllene kalven uppe vid kraterranden.

*

De senaste åren ha gjort England till skådeplatsen för sociala strider av hittills okända dimensioner.

Nya vindar ha brusat fram bland den gamla industristatens arbetaremassor.

Revoltens anda håller på att födas inom Englands »sansade» arbetarerörelse. Den engelska fackföreningsrörelsen håller på att få ett nytt innehåll. Länge hava de engelska arbetarne varit bundna av borgerliga åskådningar och betraktelsesätt. Aldrig har de engelska arbetarnes kamp mot kapitalet [illegible] i socialrevolutionär riktning.

Så har under årens lopp deras kamp trubbats av allt mera, de ekonomiska organisationerna ha varit på väg att urarta till samhällsbevarande institutioner, och deras direkta aktionens vapen har lagts åsido.

Men omslaget skulle komma.

Pickade av den järnhårda ekonomiska nödvändigheten började arbetarne inom sjömans- och transportarbetarefacket sin segerrika strid, och öppnade därmed den kampens period som markerats av drabbningar i allt väldigare omfattning.

Kolgruvestrejken, denna attack mot arbetsköparne av miljoner missnöjda arbetare, visade som i blixtljus de härskande vad klockan var slagen.

Man minnes borgartidningarnas skrämselfyllda tjut att England stod på revolutionens tröskel, vid randen av undergången. Och dock rörde sig denna imposanta strid icke om någon förändring av den samhälleliga strukturen, det var icke någon socialrevolutionär aktion, utan en kamp för några smärre partiella förbättringar av arbetsvillkoren.

Men vem vet — kanske dröjer det icke så länge förrän de revolutionära idéerna, som nu finna i sådan tusen jordmån i Englands arbetarevärld, även har genomsyrat gruvarbetarnes svarta legioner. Och nästa gång de i miljoner stiga ur gruvornas schakt upp i dagsljuset, [illegible] allvarsammare än sist.

De engelska arbetarne gå i dessa dagar i täten och giva andra länders arbetare prov på hur verksamma och ändamålsenliga den direkta aktionens stridsmetoder äro.

Mot Englands arbetareklass riktar också arbetareklassen i den övriga världen sina ögon. Den kämpar snart främst i fronten bland nationernas proletariat.

*

Det soliga Spanien genomgår för närvarande en kris, som lätt kan ändas med en katastrof. Den härskande klassen har [illegible] nationen i en politik, som hotar att föra den till fullständig bankrutt.

Drivna av sin omättliga profithunger har den spanska kapitalistklassen de senaste åren fört en kolonialpolitik, som kostat folket oerhörda offer av pengar och människoliv.

Regeringens politik i Marocko har gång efter annan framkallat spontana revolter bland arbetarne, vilka alltid slagits ned med kulor och bajonetter. Alla försök att dränka resningarna i blod hava dock endast haft den följden, att allt mera väcka det spanska proletariatet till eftertanke och handling.

Den usla finansiella ställning Spanien just nu befinner sig i, genom de härskandes brottsliga manipulationer går på ett ödesdigert sätt ut över den arbetande klassen. Förbittringen mot det bestående tjuvsamhället växer.

»Innena revolutionens och de borgerliga partierna, som avlösa varandra vid regeringsmakten, ha svårt att hindra revolutionen att slå ut i full låga.

Det är [illegible] ännu är det spanska proletariatet i psykologiskt eller organisatoriskt avseende icke mäktigt att organisera och genomföra en social revolution. Men den dagen nalkas med stora steg, då de spanska arbetarne med sitt lidelsefulla temperament [illegible] att slå ned det blodiga systemet, som kostat dem så oerhört av offer och lidanden.

Förpostfäktningarna ha börjat.

*

Borta i Mexico utspelas samma blodiga drama, där amerikanska och europeiska kapitalistliger äro regissörer, och människoliv offras i tusental för smutsiga profitintressen.

De politiska maktinnehavarne turas om vid statsrodret under det landet sönderslites av inbördeskrigen.

Det skrives i alla världens tidningar om oroligheterna i Mexico, och världen följer med spänt intresse kampens skiftande faser.

Men vad som förtiges, vad som aldrig kommer ut till någon allmännare kännedom, är den sociala revolutionära rörelse, som i åratal pågått därstädes bland det mexikanska proletariatet och som arbetar på att genomföra [illegible] att införa ett kommunistiskt samägande av produktionsmedlen.

I massor ha Mexicos fattiga jordarbetare, peonerna rest sig till en avgörande strid mot den bestående klassen.

Revolutionen har praktiskt taget redan börjat där.

*

Varthän vi i dessa dagar rikta våra ögon se vi upproret mot det bestående på väg att bryta ut.

I alla mera framskridna länder sticker rebellionen upp sitt [illegible] huvud. På all resning, alla åtgärder till självbevarelse från proletariatets sida har det härskande tyranniet blott ett kort och lakoniskt svar: Bly!

Kapitalet skyr inga medel när det gäller att slå tillbaka proletariatets stormlöpningar.

I blod har det fattiga, utpinade folkets revolter dränkts. Tusenden av banbrytarne och föregångsmännen för friheten ha fått sätta sitt liv som insats i kampen mot förtryck och reaktion. Schavotter och galgar ha varit de härskandes argument och fängelserna ha fyllts av dem, som i handling velat visa proletariatet vägen till frigörelse.

I förlitande på sin fysiska övermakt ha de maktägande fortsatt sin dans på vulkanen. Alldeles som de härskande under tiden strax för franska revolutionen, [illegible] bourgeoisien i vår tid: efter oss syndafloden! Och den fortsätter sitt liv i prakt och överflöd under det massan av folket lever i ett tillstånd av permanent svält.

Men utbrottet av den samlade massans latenta kraft och styrka är nära. Ännu en tid av intensivt upplysningsarbete och organisation, och då skall börja!

Revolutionen gastar sin hotande skugga fram i tiden.

Det gamla står mot undergången.

En ny dag bryter in för arbetets män och kvinnor — den socialistiska världsrevolutionens segerdag. Leve den!

Edvin L—m.

Hur regerar Gud världen.

»Gud har [illegible] människan» säger dogmen [illegible]kapelsen.

Forskning, [illegible] på det mänskliga förnuft [illegible] vetandet har påvisat att den primitiva mänskligheten börja[illegible] sitt tillbedjande med fetischdyrkan (dyrkan av vissa föremål vilka man ansåg besitta vissa egenskaper), denna utvecklades se[illegible]e till polyteismen, månggudeniet, och senare kom monoteismen, engudiseriet.

»Den ende sanne guden» är av människan skapad; detta är sanningen. Denne gud, som människan själv har utkorat, har blivit för henne dels en kärleksfull gud, och dels en grym hämnare. Människans känsla av litenhet och oförmåga har drivit henne att tillskriva denne höge härskare kärlek, även i den mäst djuriska grymhet, som utmärkt de företeelser man ansett honom vara upphovet till, och man har mottagit olyckan som en kärleksfull gåva, vilken man till och med tackat gud för.

Det har blivit obligatoriskt att säga så fort företeelser yppa sig som man på grund av sitt outvecklade stadium ej kunnat fatta: »Ja, herrens vägar äro outrannsakliga!» Och outrannsakliga äro de i sanning, om man skall fastslå att de olika, oerhört tragiska företeelserna äro framskapade med hans vilja och allvetande.

Men låt oss antaga att så är fallet. Vad komma vi då till för slutsats? För det första har denne gud satt människan i världen, ett rov för en övermäktig frestare, vilken ledde henne i en situation, som föranledde gud att förbanna henne och bringa henne att »äta sitt bröd i sitt anletes svett», men han var så orättvis att han ordnade det så att en del av mänskligheten får bära huvudparten av svett och möda, under det en annan del får njuta av livets rikedomar, vilka den förra delen får [illegible] åt den senare. [illegible] ekonomisk[illegible] och [illegible] turkatast[illegible], får denna, den arbetande och betungade klassen, lida tiofallt mot den välsituerade. Icke ens i det eviga livet, som han bestämt för mänskligheten är lönen odelat behaglig för den förtryckte, ty domen på den yttersta dagen skall enligt guds påbud »bero på vars och ens gärningar», och dock borde det väl vara lättare för den välsituerade att vara gud tacksam, och som följd härav även hörsam, än för den som får bära hela förbannelsen av denne guds vrede.

Vidare måttar han den rike med goda härvor, under det den fattige får hel eller halvsvälta och som senare under s. k. gynnsamma förhållanden lyckats förvärva sig en del lös egendom, är han under ogynnsamma förhållanden — arbetslöshet, sjukdom och dylikt — tvingad bära denna till den rikare i pant för några kronor att bestrida det nödvändigaste med. Eller också kommer lagens hantlangare och tar barnmande utmäter lösegendomen till bestridande av skatt till stat och kyrka. Det av gud uppsatte samhället kan även vid ett dylikt tillfälle få orsak att förödmjuka den fattige mot det att nådebrödet, åtföljt av bannor och förmaningar.

Han tillåter staten stifta lagar vilka stödja den maktägandes, s. k. rätt att besitta den rättslösa, och han tillåter det kyrksystem som säger sig upprätthålla guds rike på jorden, att av den rättslöse utpressa underhållet för dess dyra präster, guldsmidda altaren och storslagna tempel.

Han beskyddar den mordinstitution som kallas »krigsmakten» till lands och vattens, och tillstädjer kriget, som berövar tusentals kvinnor och barn sitt enda stöd.

Vi (människosläktet) drivas av självbevarelseinstinkten att nedtrampa och förgöra allt som hindrar vår frihet och lycka, men vi samlas i tacksam åkallan till denne gud, och just denna dyrkan utgör ett av de största hindren för erövrandet av livslyckan, icke emedan gud verkligen äger makt att reglera vår tillvaros lycka eller olycka, utan därför att den dyrkan och tillbedjan kommer människorna att se varje företeelse som en guds regeringshandling, oundviklig och oföränderlig, i stället för att förnuftigt fatta de verkliga orsakerna till olyckorna och inrätta sina handlingar att arbeta på att undanröja de av dessa.

Slutsatsen blir till sist den, att gud inför tänkande, upplysta och förnuftiga människor förverkat sin rätt att regera världen.

Det är högt på tiden att han avsättes.

Gillis Grähs.

Varför vi svälta.

På inget skede i mänsklighetens historia har samhällena förfogat över så oerhörda möjligheter som nu, när det gällt att tillförsäkra samhällsmedlemmarna en lycklig och sorgfri existens.

Väldiga rikedomar finnas hopade överallt, resultaten av millioners samfällda arbete, och den som en smula orienterar sig i tiden skall snart förstå att människorna äga förmåga att framskapa en, samhällsordning där den materiella och andliga kulturens skatter skall komma inom räckhåll för alla.

Det nuvarande kapitalistiska samhällssystemet som snart löpt linan ut, har varit en növändig fas i den stora sociala utvecklingskedjan.

Det har drivit produktionsförmågan till en höjd som aldrig förr, och därmed givit oss förutsättningarna till en annan och högre samhällsordning.

I skötet av kapitalistsamhället växer betingelserna för framtidens fria samhälle upp, stadda i ständig utveckling och samtidigt arbeta sig de faktorer fram, som en gång skola fullborda övergången från kapitalismen till socialismen.

*

Då det gamla feodala samhället fick dödstöten och störtade samman genom den franska revolutionen började en ny æra i den sociala utvecklingen, som skulle föra ett fåtal upp mot höjderna, till ett liv i prakt och överflöd, under det att massan av folket skulle prässas in under kapitalismens järnok för att genom sitt elände och armod möjliggöra rikedomen och förfiningen uppe i samhällets översta lager.

Genom upptäckter och förändringar i själva produktionssättet kunde det mänskliga arbetet lämna en mångdubbel avkastning mot förr, och nu började den kapitalismens gyllene tidsålder som fullständigt omdanat samhällslivet.

En revolution hade inträtt i produktionsprocessen genom maskinernas uppkomst, medeltidens hantvärksmässiga produktionssätt undantränges av den spirande industrialismen, fabrikerna växa upp och därmed tar också utsugningen av mänsklig arbetskraft allt ohyggligare former.

Industrialismen dominerar i samhällets ekonomiska liv, han[illegible] ligger i dödsryckningarna och människorna ryckas in i fabrikernas grottekvarnar för att tjänstgöra som bihang till de alltmera fullkomnade maskinerna.

Världshandeln utvidgas, de ledande industristaterna grundlägga kolonier över hela jordklotet för att förskaffa sig råvaror och marknader för de färdiga produkterna, under det guldet flödar in från världens alla kanter till kapitalisternas kassakistor.

Medan denna grandiosa utveckling alstrat kolossala förmögenheter bland de besittande, har nöden och svälten tilltagit bland arbetaremassorna i ett förfärande tempo.

Aldrig har kontrasten mellan rika och fattiga framträtt så skarpt som nu, aldrig någonsin har klyftan mellan samhällsklasserna varit mera djup och oöverkomlig.

Kapitalismen strävar ständigt hän till större utveckling för att öka profiten, på samma gång den söker trycka ned de egendomslösas väldiga skaror i djupare fattigdom och beroende.

Och över allt detta står som den vakande och beskyddande makten, kapitaliststaten, vilken legaliserar, befrämjar och försvarar detta systematiska utplundrande av det arbetande folket.

Sådan är situationen i dag, i denna gudomliga samhällsordning där de värkliga tjuvarna, storkapitalisterna, går omkring som hedrade och ordensprydda medborgare till vilka alla blicka upp i vördnad och beundran, under det en fattig och utsvulten stackare som tager en brödbit för att stilla sin hunger straffas med fängelse och tvångsarbete. Det är faktum, att ingen människa behövde lida brist på existensmedel om samhället vore organiserat på ett rationellt och förnuftigt sätt.

Hur är det nu?

Är det icke så att varje nytt produktionsinstrument som uppfinnes, varje genialisk maskin som konstrueras värkar så, att mänsklig arbetskraft överflödiggöres, massor av arbetare vräkas på gatan emedan man icke längre har bruk för deras arbetskraft. Så förstoras från år till år den industriella reservarmen, de ständigt arbetslösas stora massa, av vilka tusenden och åter tusenden olyckliga individer hemfalla åt fängelserna, fattighusen och prostitutionen.

Arbetslösheten, den för varje år tilltagande, är en företeelse som skall följa det privatkapitalistiska samhällssystemet så som skuggan följer kroppen, Överallt göra välmenande humanister och filantroper försök att hämna arbetslösheten, man upprättar arbetsförmedling, man sammanträder till stora internationella kongresser för att överlägga om åtgärder till arbetslöshetens bekämpande. Man ser den fara som hotar i den stadiga tillväxten av de permanent arbetslösa och man anstränger sig att bekämpa den.

Dessa ansträngningar som alla gå ut på att lösa arbetslöshetens problem inom ramen av det bestående samhället äro dock på förhand dömda att misslyckas.

Denna fråga såväl som många andra skall först då få sin slutgiltiga lösning, när arbatareklassen är mäktig att genomdriva en omgestaltning av de nuvarande ekonomiska och sociala förhållandena i enlighet med socialismens idéer.

Aldrig skall den lösas i något parlament, aldrig skall arbetslösheten med åtföljande lidanden kunna utplånas med bibehållande av samhället sådant det i dag är.

I dag är arbetslösheten en given och naturlig konsekvens av den kapitalistiska samhällsordningen i vilken eganderätten existerar för en tiondedel av samhällets medlemmar därigenom, att den är upphävd för de övriga nio tiondelarne. Den privata eganderätten på vilken det nuvarande samhället är byggt, är roten till socialt elände av alla slag och den skall och måste upphävas och ersättas med socialismen, allas samägande av de naturliga och sociala rikedomarne. Det är den enda möjliga utvägen.

*

När vintern nalkas med köld och mörker börjar för tusende individer en förtvivlad kamp för att uppehålla livet. Skarorna bliva oroväckande stora av frusna, hungriga och dåligt klädda människor som jaga omkring, från arbetsplats till arbetsplats under fåfängt sökande efter köpare av arbetskraften. Hemma i eländiga, kalla kyffen sitta hustrur omgivna av svältande barnskaror som enträget fodra att få mat. De kunna icke förstå varför mor icke har något att ge dem, de kunna omöjligt begripa varför far trots alla försök icke kan få arbet[illegible] vanvettigt samhällssystem [illegible] över de små proletärbarnen, som redan från spädaste åren bliva förtrogna med nöd och umbäranden.

Huru länge skola arbetarne nöja sig med eländet? Huru länge skola ni tålmodigt svälta och frysa utan att röra ett finger för att åstadkomma en ändring?

Vi arbetare ha själva att bestämma huru länge våra lidanden skola räcka. Då vi vilja, äro vi mäktiga att lyfta oket av våra axlar. Det är på oss själva vi måste lita. På vår egen energi och förmåga av handling beror det, huru länge vi skola utsugas och nedtrampas.

I hundratusental ha arbetarna över hela jorden vaknat till insikt om nödvändigheten av att störta det bestående samhället. Men ännu sova millioner.

Dessa skola med.

Och den dagen vi stå vakna och kampberedda, vi alla som nu utplundras och förtryckas, då bryter den nya tiden in, de det gamla samhället skall duka under och lemna plats för det nya, för socialismen.

Organisera eder för revolutionen.

Emile Henry.

Strejkbrytaren.

När gud hade fått det sista arbetet färdigt, nämligen skallerormen, paddan och blodigeln, blev det ännu ett ämne kvar, en egendomlig substans, varav han skapade strejkbrytaren. Strejkbrytaren är ett tvåfota djur, som har en själ lik en korkskruv, hjärnan fylld med potatisgröt och ryggen gjord av lim och gamla galoschbottnar. På det ställe, där människan har hjärtat, har strejkbrytaren en växt av föruttnade ämnen. När han är ute och går, vända människorna ryggen åt honom, änglarna fälla tårar i himmelen och djävulen stänger hälvetets portar för honom. Judas Iskariot var en gentleman jämförd med en strejkbrytare. Han hade så mycket hederskänsla kvar, att han hängde sig, men det har icke en strejkbrytare.

Samhällsproblemets "rätta" lösning.

För en tid sedan avhölls i staden X ett diskussionsmöte. Mötet hade anordnats av "Föreningen allas gemensamma bästa" och dit hade inbjudits präster, kapitalister och arbetare.

Det infann sig rätt så många från vardera lägret, och diskussionens vågor gingo höga.

Frågan som där behandlades var; hur alla tillgängliga tillgångar skulle fördelas mellan dessa grupper. Bland tillgångarne nämdes himmelriket, hälvetet, jorden, fabrikerna och produktionsmedlen.

När debatten hade pågått några timmar skreds till allmän omröstning om de framlämnade förslagen, varvid följande resolution blev av mötesdeltagarna antagen med överväldigad majoritet.

"Möte bestående av präster, kapitalister och arbetare har efter en grundlig och djupgående debatt om fördelningen av allt livets goda, kommit till det resultatet att fördelningen skall ske således; att prästerna får himmelriket, kapitalisterna hälvetet och arbetarne som äro mer anspråkslösa av sig måste nöja sig med jorden, fabrikerna och produktionsmedlen".

"Det bästa av samhällen."

I Upton Sinclairs bok; »Industri-Republiken» förekommer en dialog mellan en arbetslös och kapitalisterna, som så ypperligt skildrar det nuvarande produktionssystemets planlöshet.

När den arbetslöse fordrar arbete får han till svar:

— Men min gode man, det finnes intet mer arbete att utföra.

— Ja, men jag svälter, säger den arbetslöse, vi svälta allesammans. Varför finns det intet arbete?

— Skälet varför det inte finnes något arbete är överproduktion. Marknaden är packad med varor, förstår ni, och vi kunna inte sälja dem. Vad är ert yrke?

— Jag arbetar i en skofabrik.

— Men skomarknaden är allaredan proppad —

— Finns det mera skodon än vad som går åt?

— Dubbelt så många skor!

— Men jag står ju barfota!

— Ja, men det kunna vi inte hjälpa, min gode man, det är för att ni inte har något att köpa för.

— Och min kamrat här, fortsätter arbetaren, han är skräddare, och måste gå [illegible] rockar och byxor i marknaden?

— Alldeles så.

— Och den där bagaren får svälta, därför att vi äro för fattiga att köpa hans bröd?

— Alldeles riktigt.

— Och den där apotekaren är sjuk för att vi inte kunna köpa hans medicin?

— Det stämmer.

Efter detta står den arbetslöse och river sig i huvudet för ett ögonblick. Det finnes för mycket av allting, tänker han. Intet mer arbete finnes att få. Men så plötsligt går ett ljus upp för honom.

— Åh, jag ser? ropar han, vi ha fullbordat vårt värv åt kapitalisterna!

— Alldeles riktigt, allt är fullbordat, och därför finns det förstås inte längre plats för er, så att ni gjorde klokast i att fara till en annan planet?

Så långt Upton Sinclair. Och han har så rätt. Är inte systemet planlöst över allt. Medan miljoner människor svälta, frysa och lida nöd på allt sätt, finnes det i de överfyllda varumagasinen fullt upp med det som skulle kunna sätta alla de fattiga i en ekonomisk oberoende ställning.

De fattiga frysa.... Det finns tillräckligt med bränsle. De ha dåliga kläder och skodon... Skodon och klädesmagasinerna äro överfyllda. De svälta... Det finns tillräckligt med mat. De ha dåliga bostäder... Samhället har möjligheter att skaffa sunda och goda bostäder.

Bör inte detta mana oss till kamp. Skall vi fortfarande, slöa och likgiltiga åse eländet. Nej, och åter nej. Kampen måste komma, och den kommer. Och då...

»Om vi vilja, att proletariatet skall, i stället för att i alkoholet söka glömska för sitt elände, med all kraft arbeta på att bortskaffa själva eländet, då böra vi strida mot alkoholismen; om vi i spetsen för våra stridskrafter vilja se män, som äro i besittning av kallblodighet och energi, då böra vi strida mot alkoholismen; om vi vilja, att det uppväxande släktet, de kommande generationerna, skola bli kraftigare och friskare än vi själva äro, då böra vi strida mot alkoholismen».

EMILE VANDERVELDE.

»Man kan ej fördölja den sanningen, att alkoholet är en av grundpelarne i det nuvarande sociala styrelsesättet. Utan alkoholet skulle detta styrelsesätt för länge sedan ha blivit samhällets styvbarn outhärdligt».

GRUBER.

»Proletärerna dricka för att glömma sitt elände; de dricka med mer eller mindre tydlig avsikt att förvilla och bedraga sig själva, och, enär alla våra ansträngningar, allt vårt arbete går ut på, att proletariatet ej skall glömma, att det, tvärtom, skall minnas och resa sig mot förtrycket, är varje människa, som vi rycka undan alkoholets inflytande, en människa som blivit vunnen för vår sak».

V. ADLER.

Tänk — om bron skulle störta ned över oss. An sen då. ... Vi skulle icke saknas bland alla de tusen som denna julnatt äro utan husrum.

Det "gudomliga" samhällssystemet.

Bilden här ovan visar en bild av samhällets skuggsida. Och sådana skuggsidor finnes det tyvärr allt för många. Men även ljusa sidor, men det blott för ett fåtal.

*

Jack London skildrar i sin bok »Avgrundens folk» en scen från en park i London. Skildringen skrevs vid det tillfälle då han i studiesyfte slagit sig ner bland Londons fattigaste. Han skriver:

»Vi gingo fram genom den smala, grusade gången. På bänkarna på båda sidor hade en massa eländiga och sjuka mänskliga varelser placerat sig, vid vilkas åsyn Doré skulle fått inspiration till mer helvetiska fantasier än han någonsin kunnat nå fram. Det var en hög av jumpor och trasor, alla de mäst vämjeliga hudsjukdomar, öppna sår, skrämmor, oanständigheter, skelande missfoster och djurisk ansikten. En bitande, rå vind kom dessa varelser att hutt-ra i sina trasor; för det mästa voro de eller försökte sova. Här voro ett dussin kvinnor i åldrar från tjugo till sjuttio år, bredvid låg ett lindebarn, möjligen nio månader gammalt, sovande raklång på den hårda soffan, utan varken kudde, täcke eller tillsyn. Därintill sovo ett dussin män, upprätt, lutade mot varandra. På ett ställe en familjegrupp, ett sovande barn i sin moders armar och mannen (eller kanske rättare hanen), som tafatt lagade en utsliten sko. På en annan soffa en kvinna, som höll på att skära bort trasorna från sina jumper med en kniv, och en annan kvinna, som sydde ihop hålen på sin klädning. Bredvid en man, som håller en sovande kvinna i sina armar. Längre fram ligger en man, vars kläder voro betäckta med kakor av dynga och smuts, i knäet på en kvinna, inte mer än 25 år gammal, också hon sovande.

Dessa kvinnor här, upplyste vår vägvisare, äro villiga att sälja sig för tre pence, för två pence eller för ett stycke gammalt bröd.»

*

Men låt oss se samhället från den andra sidan.

För en del år sedan omtalades i tidningarna (enligt Sinclair), att till exempel mr Schwabs palats i Newyork kostade 9 miljoner dollars. I St. Regis Hotell kostade svängdörrarna 19,000 dollars stycket och panelen i rökrummet kostade 45,000 dollars. Regnskyddstaket utanför porten på gatan kostar 85,000 dollars. Dess väggar äro beklädda med silkesbrokader, som kosta ungefär tjugo dollars metern och taket är förgyllt med ett material, som kostar en dollars för en viktmängd av ungefär tre gram. Det kostade 100,000 dollars att inreda kontoret och 4 miljoner att bygga hela hotellet, o. s. v.

*

Det var på ett gods, där det även fanns en del svin. Ägaren till gården lade vid ett tillfälle märke till att en del svinmat hade försvunnit under natten. Man inte endast den natten utan även efterföljande.

Han beslöt då för att en natt fatta posto i svinstian för att söka utröna vem eller vilka det var som stal svinmaten.

Vid 2-tiden, den natt han vaktade, såg han en gammal man, åtföljd av en pojke, inkomma i svinstian. De gingo fram till svinmatstunnan och öste en del av innehållet däri i ett bleckkärl, som de hade med sig. När det var fyllt gingo de därifrån.

Ägaren följde smygande efter, och långt bort i skogen gingo de in i en liten fallfärdig stuga. Han gick fram till fönstret, och såg han? Jo, därinne låg mannens hustru sjuk i den bräckliga sängen. Knappt några sängkläder. Bara trasor. Mannen och pojken drogo fram det smutsiga bordet till sängen, varefter alla tre började att äta av den med hevda svinmaten.

Ägaren hade ej hjärta till att anmäla dem för »stölden».

Ja, så berättade tidningarna.

*

I Amerika leves ett högt liv bland de rika. De försöka att övertrumfa varandra i lyx och överflöd. För några år sedan omtalade tidningarna att en miljonärsfamilj hade firat ett högtidligt minne. Det var nämligen så att deras lilla hund — en tax — fyllde ett år. Och för att riktigt fira denna fästföremålet och dagens betydelse, så anordnades en stor middag. Till denna inbjödos en hel del andra miljonärsfamiljer, och även dessa skulle taga sina hundar med sig.

Det var en ståtlig fäst. Det skålades och talades för fästföremålet. Guldsmedda juveler smyckade sig rätter och rikliga tärningar omkring läckra rätter och förfriskningar till gästerna — både de två- och fyrbenta.

Denna middag slukade 25,000 dollars, endast för att fira en hunds ettåriga födelsedag.

*

Vad omtalar till exempel Krapotkin i en av sina böcker?

Jo, han skildrar några episoder ur en läkares praktik.

Vid ett tillfälle blev denne läkare efterskickad till ett sjukbesök. Han kom till en mörk och otrevlig bakgata. Han trädde in i ett hål, som kallades människobostad. Därinne låg en sjuk kvinna på den fristfälliga bädden. När han undersökte henne, så fann han genast att det huvudsakligast var föda som fattades, — hon var sjuk av hunger. Och svältdöden hängde hotande över henne. —

En annan dag blev han bortkallad till en annan patient. Även nu till en kvinna. Men det var till de rikas kvarter. Han blev kallad av en livrèkläd betjänt. Utanför väntade en vagn, som hastigt förde honom till den sjukas bostad. Det var i ett storslaget palats.

När han kommit in i sjuksalen, så undersökte han genast den sjuka och han upptäckte då att hon förätit sig. Hon var sjuk av för mycket mat.

*

De ovanstående exemplen från everflödets och armodets värld, borde väl mer än någonsin öppna ögonen på alla tänkande individer. Borde vi inte med detta för ögonen, gå till en hårdare kamp mot det rådande systemet, med dess djävulska utsugning av proletariatet?

Propagandist.

VID BEHOV AV gummivaror hänvisas till följande affärer som annonserar i vår tidning:

Harnäls Gummi- och Parfymeriaffär, Göteborg. Göteborgs Nyhetsmagasin, Nils Adamsson, Stockholm samt Gummiaffären Sailor, Göteborg.

Se för övrigt deras annonser.

*

KOM IHÅG Harnäls Gummi- och Parfymeriaffär, Södra Allégatan 8.

"Naggen"

är det radikala Sverges tidning.

Köp julnumret.

Pris 25 öre.

Ett anfall av svaghet.

En berättelse från det gamla årets sista dagar.

Av

EINAR HÅKANSSON.

I tre år hade den unge mannen nu bott i staden utan ett enda tillfälle till ett besök i sitt föräldrahem långt ute på landet. Först denna jul hade han lyckats få fjorton dagars ledighet, och hade begagnat denna för att resa hem och jula.

Han hade kommit till staden såsom en from yngling från landet. Men det dröjde icke länge förrän han hade helt frigjort sig från de gamla fördomar och dogmer, som blivit honom inpräntade, och i stället blivit en brandröd revolutionär, som med livligt intrasse följde med och deltog i »rörelsen».

— — —

Mor väckte honom till julottan, som han ville vara med om, icke för att prisa Jesusbarnets födelse, men »för att se».

I kammaren stod ett kaffebord med stora hembakta bullar och pepparkakor. I fönstren hade mor ställt tända ljus. Det var alldeles som förr. Han mindes sig själv som en av de nuvarande småsyskonen, vilka glammade omkring honom. Vilken sällsam, väntansfull känsla han få hade, när han väcktes så tidigt och fick kläda på sig för att följa med ut och se något vackert!

Dessa minnen framstodo för honom nu i det stämningsfulla »rosenröda» ljus, som flyktade vackra händelser från barndomen väcka hos de vuxna människorna. Och han kände sig fattad därav.

Och det bar under bjällerklang iväg till ottan. Det var blixtrande kallt och träden stodo lummiga av rimfrost i stjärnljuset. Snön på vägen gnisslade under medarna, när släden glirade, och andedräkten förtätades till en vit rök framför ansiktena. Stjärnorna lyste klart däruppe, skogarne stodo mystiska och svarta, stugornas fönster glimmade vid skogsbrynet på snöiga slättmarker. Luften var ren och klar, det var så stilla och tyst och endast vägarnes muntra bjällerklang hördes.

Det låg en sagolik, drömmande högtidsstämning över det hela, och stämningen fångade också honom.

Kyrkklockornas första toner dansade nu genom luften, och från kyrkans upplysta fönster flöt ett ljusskimmer utöver kyrkogårdens gravvårdar och rimfrosthöjda träd.

Vid kyrkdörren träffade man på ett bekant folk, som hade sin dotter med sig, en tjuguårig vacker flicka, som han hade tyckt mycket om. De båda familjerna satte sig i samma bänk och kom han att sitta bredvid flickan, med hennes lilla syster emellan.

Han såg sig omkring. Så vackert! Överallt, på altaret, på väggarna, på bänkarnas höga ryggstöd, fladdrade ljuslågor. Altaret där framme strålade i vitt och guld, kandelabrar och ljusstakar glänste, och ur dunklet uppe under det höga taket kom en lång kedja, vid vilken hängde en ljuskrona av blixtrande kristall, — kyrkans stolthet.

Det var så ljust och varmt.

Kyrkan fylldes med gamla lustiga bondgubbar i väldiga rockar och stövlar, andaktsfulla gummor i tjocka schaletter och salmböcker, medelålders folk, ungt folk och barn, vilkas ögon stodo runda av häpnad.

Den gamle kyrkvaktaren hängde upp salmnumren på den lilla svarta tavlan i koret, och klockaren gick på tå från sakristian genom stora gången upp till musikläktaren.

Det låg lantlig idyll och poesi över det hela och andaktsfull stämning, tyckte den unge mannen. Han kände så väl igen allting från tidigare år, och det föreföll honom till och med ett ögonblick som om han nu själv vore en liten gosse, som satt där i bänken och gapade på de många ljusen och undrade vad nu skulle ske. Och när orgeln började brusa, då kände han växande andakt inför en gud, ty honom varken trodde eller tänkte han på, utan andakten kom av stämningen. När prästen talade, hörde han uppmärksamt på — icke på innehållet, utan på rösten, på tonen, denna välbekanta sjungande »predikoton», som passade så bra till stycket.

När man sjöng första salmen, teg han, ty han ville icke sjunga. Och när man reste sig upp, satt han kvar, och när man böjde ansiktena i bön, satt han rak i ryggen. Folk tittade på honom. »Ska' du inte följa me'?» frågade mor.

Men när man sjöng andra salmen, såg den där flickan undrande och förebrående på honom.

Han kände sig illa till mods. Det föreföll honom som om han vore den felaktige, som om han trängt sig in här för att förstöra denna vackra stämning . . . Nej, han ville icke göra detta. Antingen borde han gå eller också, om han stannade kvar, taga hänsyn till den övriga publikens känslor och visa sig som en from kyrkobesökare.

Prästens röst, salmsången, orgelbruset, ljuslågorna — allt detta hypnotiserade honom, berövade honom hans sunda eftertanke. Och när flickan med ett bedjande ögonkast till hälvten räckte honom sin salmbok, så att de båda kunde läsa i den, och han hörde hennes bedårande röst intill sitt öra — då kunde han icke motstå längre. Och han sjöng . . . sjöng med fulla lungor utan tanke på vad han sjöng, blott med känsla för att det var i harmoni med omgivningen, med stämningen, med gängse bruk, som det nu skulle ha pinat honom att bryta emot . . .

— — —

När han sedan åkte hem, slog det honom plötsligt vad han hade gjort. Vilket kräk han varit, som låtit sig ryckas med så långt av stämningen! Han kände sig plågsamt berörd och det föreföll honom som om han svikit något, — som om kamraterna därinne i staden föraktfullt betraktade honom.

Kamraterna, ja! Och staden och livet där! När han kom att tänka därpå, var det som om han mindes något mörkt och styggt.

Ash! — staden, dess människor, dess liv . . . vad det föreföll honom otäckt alltsammans, jämfört med landsbygdens idylliska ,fridfulla liv! Den unge mannens huvud och »hjärta» var i närvarande stund uppfylld av fridsamhet och sentimentalitet och därför gjorde han en riktig svartmålning av staden.

I staden, där voro människorna hårda och bråksamma, fadda och ytliga. Deras liv var en hänsynslös och grym kamp för tillvaron, de gingo omkring i försåtlig ondska lurande på varandra, för att, där de träffade på en svagare, kasta sig över honom och nära sig med hans blod.

Det sjöd där av hån, hat, avund, illvilja, lidelserna stänkte likt bränningar och sköljde bort »det mänskliga». Klasshatet — överklassens förakt och underklassens avund bröto sig likt fräsande vågor emot varandra.

Och klasskampen — den syntes honom också motbjudande i sin hätskhet, i sin vilda lidelse. Han mindes tidningsprässens giftiga polemik, de offentliga mötenas smutskastande debattörer, de hårda blickarna, det oförsonliga raseriet mot varandras meningar.

Han tänkte på sin och sina kamraters propaganda, och han fick en pinsam, obehaglig förnimmelse. Det föreföll honom som om hans och hans kamraters idéer voro överdrivna och orättvisa, och propagandan för dem var ändamålslös och uttråkande, ja dum. Varför bråka så? Varför ägga till hat och omstörtning? Varför lägga sig i samhällsförhållanden, samhällsförbättring och socialism? Vore det icke bättre att ungdomen ägnade sig åt idrott och sysselsatte sig med intellektuella saker, som ej väckte ond blod, eller att man ägnade sig åt beskedlig agitation för nykterism, fredsrörelse och sådant? Vore det icke bättre, att man anslöte sig till ungdomsföreningar, där man tillbringar mötesaftonen med oskyldigt samkväm, kaffedrickning, dans och så vidare?

Då väckte man ingen storm emot sig, alla skulle se välvilligt på en.

I den revolutionära ungdomsrörelsen däremot tycktes det honom som om man ställde sig i ett spänt och fientligt förhållande till allt och alla. Anhörigas förebråelser, tidningspressens offentliga nedskällning, allmänna opinionens sarkastiska och vredgade omdömen, konflikterna med »rättvisan» . . . allt detta föreföll honom så ledsamt, så ängslande.

Han ville icke tänka mera därpå. Nej, nu skulle han helt gå upp i den njutningsfulla, stämningsrika tillvaro, han nu förde. Hej och hopp! Hur idylliskt skönt här var på landet! Ett snövitt paradis med klar luft och djupgröna skogar i rimfrostens silverskir — slädfärden under bjällerklang och blixtrande stjärnor — skridskopartier på frusna sjöar, i vars glänsande isar aftonrodnaden speglar sig — röda små stugor med hjärtegoda människor — — åt fanders med staden!

Och under en veckas tid for han från det ena julkalaset till det andra. Överallt mötte honom värme och vänlighet. Han kände sig nästan som den förlorade sonen, som återkommit från världen där ute med alla dess förvillelser.

Varje gång han tänkte på »världen där ute», var det som om en skugga dragit över ett solbelyst landskap.

— — —

En vecka hade gått. Då hörde han talas om, att det stals ved i skogarne i bygden utan att man kunnat få reda på vem tjuven var.

Så en kväll kom skogvaktaren till gården och omtalade att han gått på vakt och nu just lagt märke till att man höll på att stjäla ved i bondens skogsbacke på den lilla biväg, som ledde där förbi. Det hördes tydligt att någon arbetade uppe i backen, men var kunde man för mörkrets skull icke upptäcka. De tre männen veko nu av åt olika håll för att försöka få tjuven emellan sig. Den unge mannen själv gick en liten bit framåt och stannade därpå och väntade.

Det hade tött, så att marken flerstädes var bar. Skogsbacken bestod av låga bärgshällar, mellan vilka växte dungar av små granar, blandade med några enstaka mindre fur. Bland ris och bråte stucko upp stubbar efter fällda träd, och här och var stodo vedstaplar.

Om en stund råkades männen igen. Skogvaktaren hade hittat en liten kälke med en säck på. Men tjuven själv var ännu icke funnen. Troligen hade denne slutat med sitt förehavande, ty det var tyst.

Den unge mannen gick ett stycke åt sidan. Därvid kom han att kasta ögonen mot en liten, men tät gran, bakom vilken han mot en snöfläck, som bakgrund tyckte sig skönja någon. Han gav till ett rop, och de andra skyndade fram. Fadern lät lyktan lysa på vedtjuven — och den unge mannen studsade häpen och förskräckt tillbaka. Framför dem stod en tarvligt klädd kvinna med bleka och magra drag, och i hennes kjortel höll sig en liten flicka som förfärad stirrade på männen.

— Jaså, nu ha vi er då äntligen! ropade skogvaktaren triumferande och grep kvinnan brutalt i axeln.

— Förbaskade tjuvkvinns? brummade bonden.

Kvinnan började gråta och flickan skrek högt av rädsla.

Det var en upprörande och avskyvärd syn för den unge mannen att se de stackars två fattiga varelserna stå där och darra av rädsla och köld. Han ångrade djupt att han förrått den olyckliga kvinnan och kände samvetskval. Han kände det som om han begått en låg, en brottslig handling. Det slog honom, att han hade begått en drängtjänst åt herreväldet, att han i handling erkänt det kapitalistiska samhällssystemet, att han förrått sin egen sak. —

Sin egen sak . . . herrvälde . . . kapitalism . . . Vad! Vad tänkte han på? Ah, han hade ju fått tillbaka sina gamla tankar, som han under förflutna veckan varit så rädd för. Hastigt och utan att han hade märkt det, hade händelsen nyss ryckt honom ur hans »stämning» och gjort honom nykter igen. Och han hade återfunnit sig själv.

— — —

Någon dag därpå var det kalas på ett ställe och den unge mannen och hans familj voro inbjudna dit. Värden var fryntlig och älskvärd, liksom de flästa gubbarna och harmlös glädje och gemyt sken från allas ansikten.

Men så kom man att tala om kvinnan, som upptäckts som vedtjuv — och strax blevo allas ansikten hårda; gubbarna svoro och värden dängde näven i bordet och deras fruar utspydde förtalets galla över den stackars kvinnan. Den ena historien efter den andra kom nu fram om otacksamma och oärliga tjänare och underlydande — och klasshatet jäste. Och socialism, anarkism och all möjlig uschlig »ism» kom med och hackades fullständigt sönder under bondgubbarnes och deras gummors rakknivsvassa logik . . .

Och dagen därpå hörde han en grupp statkarlar och kvinnor tala om vedtjuven. En del av dem togo kvinnans parti och skällde ned husbönderna — och klasshatet jäste. Och en framkastade tanken på att göra sig av med utsugarna . . .

Vad han hörde, övertygade honom än mer huru dum han hade varit. Han skämdes djupt över sin svaghet under »stämningen», så att den fått regera honom såsom nyligen skett. Men hädanefter skulle han vara den starkaste av dessa två.

(Ur Brand.) Einar Håkansson.

Fram för den revolutionära socialismen!

VÅRA LÄSARE torde observera Göteborgs Nyhetsmagasins stora annonser i vår tidning. Firman är välkänd och behöver ingen särskild rekommendation.

Vid behov vänd Eder alltså till Göteborgs Nyhetsmagasin, Postgatan 55 och Drottninggatan 48.

Ingen Jul utan "Naggens" Julnummer.

Pris 25 öre.

Böcker säljas billigt

i **B. N. Petterssons** Antikvariatbokhandel, Västra Skansgat. 1, mitt för Badanstalten.

En stridsparoll.

I alla, ärliga unga män och kvinnor, bönder, arbetare, handelsbiträden och soldater, I skolen inse eder rätt och I skolen gå med oss; I viljen vara med om att med edra bröder arbeta samman för revolutionen, för den revolution, som avskaffar allt slaveri, sönderbryter alla fjättrar, slår ned alla gamla fördomar och öppnar för hela mänskligheten en vidare synkrets. I viljen sluta er till oss för att i det mänskliga samhället grunda den sanna jämlikheten, den sanna friheten; arbete för alla och för alla fulla njutandet av sitt arbetes frukter, den fulla utvecklingen av alla deras anlag; ett förnuftigt, mänskligt och lyckligt liv.

Man skall icke komma och säga oss, att vi, bara en handfull människor, äro för svaga att nå detta stora mål, som vi hava uppställt.

Räkna, och se hur många av oss som lida under den bestående orättfärdigheten. Vi bönder, som arbeta för andra och äta havre för att våra herrar skola få vetet, vi utgöra miljoner människor, vi äro så talrika att vi allena bilda folkets massa.

Vi arbetare, som väva siden och sammet, för att själva kunna kläda oss i trasor, vi äro icke mindre talrika. Och när fabrikspipan blåser för att unna oss en stunds vila, fylla vi gatorna som ett brusande hav.

Vi soldater, som hållas i så sträng disciplin, som få de kulor, våra officerare ha kors och ordnar för, vi beklagansvärda, som hittills icke ha förstått bättre än att skjuta på våra bröder, vi soldater behöva endast göra helt om för att få våra befäl att blekna.

Alla vi, som lida och som hånas, vi utgöra tillsammans den stora massan, vi äro oceanen som kan uppsluka allt.

Då vi vilja, är ett ögonblick nog att kunna införa rätt och frihet.

PETER KRAPOTKIN.

Hjälpen kom försent.

En Newyorktidning berättar följande:

»En natt knackade en ung flicka på vid porten till »Den gode herdens hus» i Newyork; hon bad om mat och en plats att sova på.

Det var en sorglig historia hon berättade för föreståndarinnan. Hennes föräldrar hade dött och lämnat henne ensam i den mörka staden. Och hon berättade om fabriksplatser, som hon fått, men hur hon måst sluta, då hon inte var stark nog att hålla sträck med maskinen, och som en sista utväg vände hon sig nu till denna institution för att få hjälp. Föreståndarinnan gav då flickan det beskedet, sedan hon först förvissat sig om sanningsenligheten av hennes berättelse, att hon inte kunde bli mottagen där, emedan detta vore ett hem endast för fallna kvinnor.

Den stackars flickan gick sin väg, men nästa kväll kom hon tillbaka. »Ni kan ta emot mig nu», sade hon, »ty nu är jag en fallen kvinna?»

Det ovanstående belyser så fullständigt de »sedligas» ytliga kamp mot prostitutionen.

Prostitutionen är i nästan alla fall orsakad av de dåliga ekonomiska förhållandena. Det gäller därför att först och främst få bort orsakerna och inte endast bekämpa själva ytan. Orsaken till att denna flicka blev prostituerad var hennes nödställda belägenhet. Hon hade kunnat räddats om hon intagits i »Den gode herdens hem» kvällen förut — men då var hon ju inte »fallen».

Till kamp mot kapitalismen — prostitutionens orsak.

